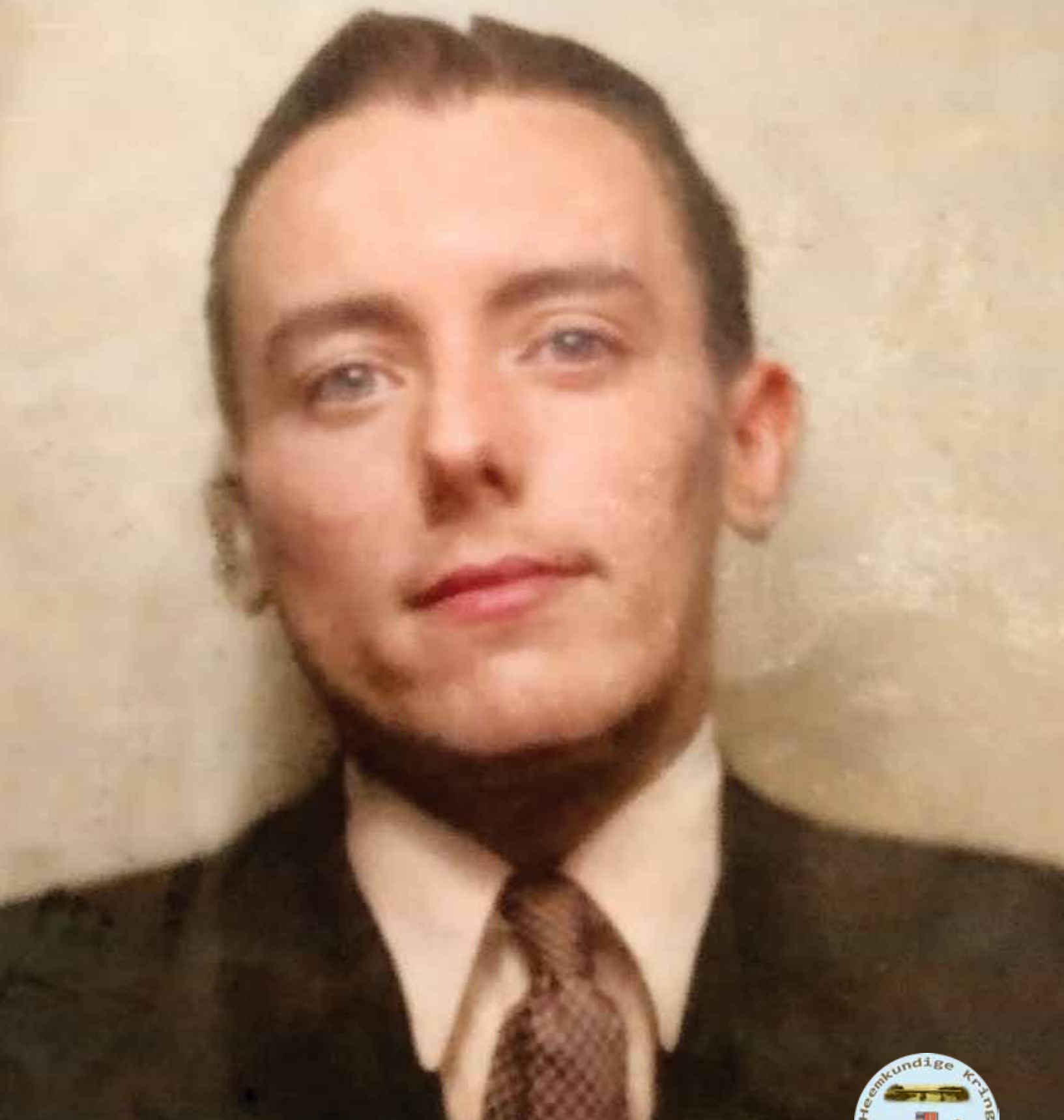

Heemkundige Kring Dr. Croquet - Walem

MAGAZINE 75 - Oscar Dandoid

Driemaandelijks uitgave : oktober - november - december 2024

Colofon

Dit magazine is een uitgave van
vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem

Maatschappelijke zetel:
Koning Albertstraat 9
B-2800 Walem

www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be

U kan lid worden door
overschrijving van
15 euro op rekening nr.:
BE23 7512 0773 0691
dan krijgt u de volgende nummers
van ons tijdschrift in uw bus.

Redactie en medewerkers van dit nummer:

Staf Daems
Patrick Greaney
Richard Hofmans
Hugo Rom
Tom Van Buggenhout
Mieke Vandeweerd
Dirk Verreth

Foto voorpagina:

**Foto uit "Aanvraag voor
paspoort" - Individueel
dossier opgesteld door
de Dienst Archief Oor-
logsslachtoffers voor
Oscar Dandoid, geboren
op 13/02/1922**

(AOS-AVG-d090620)
ingekleurd door HKDC met CapCut

Onze ereleden

B vB architecten BV	Merckx Eddy - Tanghe Annabel
Bellon Bert - Loiselle Martine	Michiels Frank
Belmans Wilfried	Michiels Victor
Bogaerts-Rombauts	Morrens Paul
Bruynseels - Christiaenssens	Nauwelaerts Eugene
Caelen Karel - Lucas Van de Leur	Nuyts Dirk - Smets Krista
Carpentier Christiane	Poot Jaak
Ceulemans Bouwewijn	Ressler Alex - Troch Sonia
Coeckelbergh Willy - Op de Beeck Rose	Ressler Willy
Daems Staf	Richard Hofmans
De Belder Karel	Rom Hugo
De Coster J. - Guyot Lalignant A.	Rymenams Frans
De Groef Gerard	Steensels Danny - Van Malderen Sabine
De Koninck Jan	Tournaye Jos
De Laet Pieter	Uten Mika
De Win - Van Reeth	Van Buggenhout Tom - Veys Ann
Dokter en Mevrouw Frans De Greve	Van Camp Agnes
Dokter Liekens Jo	Van Genechten Gaby
Dox - Vercammen	Van Look Juliette
Duquene S. - Van Buggenhout C.	Van Malderen Stefaan
Figeys Jos	Vandamme Ricardo
Gebroeders Peeters BVBA (Schrijnwerkerij)	Vansant Elza
Gijsemans Jan	Verbeeck Ludo
Gilon Els (Haarstudio Ellix)	Vercammen Fons (AXA Bank)
Gilon-Tielemans	Vergaelen Robert
Henskens Melissa ('t Warm Bakkertje)	Verlinden Jan
Honsia Clara	Vervaeck Benny
Huysmans Florentina	Voet Hans - Nuyts Magda
Keersmaekers Harry	Wilms Dirk
Laurent Olivier	Wouters Gerald (Aannemer)
Marivoet Herman	
Marivoet Martin	
Marivoet Walter - van Berckelaer Liz	

Vergeten verzetsheld

Dit jaar is het 80 jaar geleden dat Walem werd bevrijd van de Duitse bezetting. Op 4 september 1944 reden Britse tanks vanuit Mechelen het dorp binnen, op weg naar hun einddoel: de Antwerpse haven. Die dag werd een historische mijlpaal voor Walem. Verzetsman Emiel Engels wist de springladingen onder de brug onschadelijk te maken, waardoor deze ongeschonden in handen van de geallieerden viel. Later die dag kwam zijn jonge metgezel, Oscar Dandoid, tragisch om het leven toen hij midden in het dorp werd neergeschoten.

Als eerbetoon werd een straat nabij de brug naar Emiel vernoemd, waarmee zijn heldendaad in herinnering blijft. Oscar kreeg een grafmonument op het kerkhof, maar zijn verhaal raakte enigszins in de vergetelheid. Zijn graf verweerde door de jaren, zonder nabestaanden om het te onderhouden.

Enkele maanden geleden ontvingen we echter een verrassende e-mail van professor Patrick Greaney van de Universiteit van Boulder, Colorado. Hij stuitte op een artikel uit ons themanummer over de Tweede Wereldoorlog uit 2010, waarin we Oscar Dandoid vermeldden. Greaney verwees naar "de tijd die Oscar in Frankfurt doorbracht in 1942 en 1943". In eerste instantie leek het ons onwaarschijnlijk dat de verzetsstrijder Oscar ooit in Frankfurt was geweest.

De professor onderzocht dwangarbeiders in de Braun-fabriek in Frankfurt en hij heeft plannen om daarover een boek uit te geven. Tijdens zijn onderzoek ging hij door lange namenlijsten en zo vond hij een medische dossier van een "Oscar Dandoid". De geboorteplaats van deze persoon - Mechelen -, deed vermoeden dat het om dezelfde persoon ging. Dit vermoeden werd bevestigd door archiefstukken uit Brussel (CeGeSoma en AOS-AVG). Hieruit bleek dat Oscar inderdaad dwangarbeider in Duitsland was geweest, wist te ontsnappen, en zich daarna aansloot bij het verzet in Mechelen.

Tot nu toe wisten we weinig over Oscar en zo hadden we ook geen enkele foto van hem. Dankzij professor Greaney leerden we dat er zowel in Brussel als in de archieven van Wiesbaden foto's van hem te vinden zijn.

Recent was het nog in de media dat er weinig kennis is over het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wij willen als heemkundige kring van Walem ons steentje bijdragen en we wijden een tijdschrift aan Oscar Dandoid. Naast een artikel van professor Greaney over het verblijf van Oscar in Frankfurt besteden we aandacht aan de gebeurtenissen van 4 september 1944, gebaseerd op ooggetuigenverslagen, en aan de oprichting van Oscar's grafmonument.

Veel van onze dank gaat uit naar professor Greaney die Oscar's verhaal ook voor ons opnieuw in de schijnwerpers bracht.

Verder in dit nummer: een 'vroeger en nu', een terugblik op de grote gebeurtenissen van 1924, verhalen over Theo Vinckx en Alfred De Taeye, en een anekdote over Gene Summer, die ooit meedeed aan een selectie voor het Eurovisiesongfestival. tvb

Levensloop Oscar Dandoid

Vader

Nestor Ghislain Dandoid was afkomstig uit Longueville (Waals Brabant) waar hij op 8 augustus 1893 geboren werd. Hij was opper-wachtmeester bij het derde regiment jagers te paard.

Moeder

Victoria Jacoba Van Laer. Zij werd geboren in Mechelen op 20 augustus 1890. Haar beroep was naaister.

13 februari 1922 Oscar Dandoid wordt geboren in Mechelen

2 Maart 1927 Moeder van Oscar overlijdt. Hij is net vijf jaar oud..

8 april 1937 Oscar komt (terug?) in Mechelen wonen in de Arsenaalstraat 5 bij zijn grootmoeder Barbara Clementina De Prez. Misschien verbleef Oscar daarvoor bij zijn vader in het Antwerpse.

7 november 1942 Datum waarop de aanvraag voor paspoort wordt opgesteld. Oscar Dandoid is op dat moment nog minderjarig (20 jaar) en heeft de toestemming van zijn vader nodig. Vader Nestor geeft die ook op 22 november 1942

van eind november 1942 tot maart 1943 Verblijf in Frankfurt am Main. Dit wordt uitvoerig behandeld in artikel "Dwargarbeid en eugenetica".

maart 1943 tot 4 september 1944 Lid van de Belgische Militaire Weerstandsorganisatie; het was Frans Joseph (Jefke) De Coninck die hem heeft aangeworven. Jefke woonde ter hoogte van het Tivolipark in Mechelen.
"Werkweigeraar, ondergedokene, sabotage op groote banen" vermeldt Dandoids dossier.

maart 1944 Volgens zijn OMBR-dossier wordt hij aangehouden door de Gestapo, hij kan ontsnappen en moet zich verbergen tot eind april 1944

4 september 1944 Vanuit Mechelen komt Dandoid samen met de geallieerden naar Walem. Wanneer hij even later terugkeert met Duitse krijgsgevangenen, stoot hij in het dorp op een groep achtergebleven S.S.-soldaten. Zij schieten hem neer.

Bronnen

CegeSoma - Studiecentrum Oorlog en Maatschappij - AA1881 27/5994 Oscar Dandoid/Dandois
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers - Oscar Dandoid AOS-AVG-d090620

Dwangarbeid en eugenetica

Op 13 februari 1922 werd Oscar Ernest Joseph Dandoid geboren in Mechelen. Hij was de zoon van Georges Nestor Ghislain Dandoid¹ en Victoria Jacoba Van Laer. Toen de Duitsers binnenvielen in mei 1940 was hij 18 jaar oud. In november 1942 werd de arbeidsdienst in Duitsland verplicht gesteld voor mannen van zijn leeftijd. Oscar volgde toen een opleiding tot verkoper en hij woonde in de Arsenaalstraat 5. Na de oproeping meldde hij zich bij het plaatselijke arbeidsbureau aan en hij verrichtte al het papierwerk dat nodig was om te kunnen vertrekken. Zo deed hij een aanvraag voor een paspoort en bewaarde hij een certificaat van goed gedrag en zeden dat ondertekend werd door de burgemeester en door de politie. De pasfoto bewaard in het Archiefdienst voor Oorlogsslachtoffers in Brussel, is de enige overgebleven foto van hem. De foto was genomen vóór hij vertrok naar Duitsland: hij was nog thuis maar op weg naar een onbekende stad in vijandelijk gebied.

Midden november 1942 kwam Dandoid aan in Frankfurt, waar hij een bed kreeg toegewezen in "Hotel zu den Vier Jahreszeiten", dat gelegen was recht tegenover het centraal station en op 40 minuten lopen van de fabriek waar hij zou gaan werken - "Max Braun Radio". Na de Tweede Wereldoorlog werd het bedrijf "Braun" genoemd en het werd bekend door zijn elektrische scheerapparaten, audioapparatuur en huishoudelijke apparaten.

Dandoid ging meteen aan de slag in de Braun fabriek in de Idsteinerstrasse 91, waar hij telefoon-apparatuur assembleerde. Hij was een van de 111 arbeiders uit België, Frankrijk, Nederland en de Sovjet-Unie die in november nieuw gestart waren bij Braun. Ze vervingen er de Duits-Joodse dwangarbeiders, van wie de meesten gedeporteerd en vermoord waren tegen de tijd dat Dandoid aankwam.

Een paar dagen nadat hij was aangekomen, op de middag van 30 november, kreeg Dandoid een beroerte tijdens het werk. Hij werd een straat verderop naar de praktijk van huisarts dr. Philipp Guckes gevoerd, die hem onmiddellijk doorstuurde naar de zenuwkliniek van de stad en de universiteit van Frankfurt. In de verwijsbrief schreef dr. Guckes dat Dandoid een "epileptische aanval" had gehad.

Dandoid werd om 16.45 uur opgenomen in de kliniek en werd dezelfde dag nog gezien door Dr. Hermann Lehmann-Facijs, een van Duitslands meest vooraanstaande neuropathologen, die tijdens Dandoids verblijf in de kliniek vier pagina's met handgeschreven aantekeningen maakte, die bewaard zijn gebleven in zijn patiëntendossier in het Hessisches Hauptstaatsarchiv in Wiesbaden (HHStAW, 2072/2, 3723). De drieëndertig pagina's van het dossier zijn het meest substantiële verslag van het korte bestaan van Dandoid. Maar ze moeten gelezen worden met begrip voor de barre omstandigheden waaronder Dandoid in die tijd leefde.

Dandoid was onder dwang opgesloten in een kliniek als dwangarbeider, dus de informatie die hij gaf is misschien niet nauwkeurig. Hij kan gezegd hebben wat hij dacht dat de doktoren wilden horen of wat hij dacht dat hem zou helpen overleven of ontsnappen.

Lehmann-Facijs begint met een interview met Dandoid over zijn leven voordat hij naar Frankfurt kwam. Dandoid vertelt dat hij het goed deed op school, een jaar lang een opleiding tot metaalbewerker volgde en vervolgens via een vriend een baan kreeg als leerling-verkoper in Mechelen. Dandoid vertelde de dokter dat hij al eerder aanvallen had gehad. De eerste keer was in 1941. Hij schreef die aanvallen toe aan zijn "lange werkdagen," merkt Lehmann-Facijs op: "voor de aanvallen moest hij 2 dagen en 2 nachten achter elkaar werken. Daarvoor was hij gezond geweest. Bij Braun kreeg hij aanvallen op 28 november en daarna twee aanvallen op de dag dat hij werd opgenomen: "Hij zegt dat het kwam door de lange werkdag. Hij was moe en had niet genoeg gegeten."

Lehmann-Facijs sluit zijn aantekeningen van zijn eerste interview met Dandoid af met een opmerking die geen verband lijkt te houden

Foto op de aanvraag voor paspoort uit het individueel dossier opgesteld door de Dienst Archief Oorlogsslachtoffers voor Oscar Dandoid, geboren op 13/02/1922 (AOS-AVG-d090620).

Dit document werd ter beschikking gesteld door Patrick Greaney

1 Nestor Dandoid's aanvraag voor een pensioen, als nabestaande van een gesneuvelde verzetsstrijder, is opgenomen in het OMBR dossier van zijn zoon Oscar.

Oscar Dandoid

met zijn medische toestand: "Bovendien zegt hij dat het werk te slecht betaald wordt (65 pfennig per uur). Hij zegt dat dit te weinig is." Vandaag de dag lijkt deze notitie irrelevant voor de medische diagnose. Waarom zou Dandoids klacht over het loon in zijn patiëntendossier staan? Voor Lehmann-Facius en de wetenschappelijke opvattingen van die tijd was het een belangrijk bewijsstuk. Dandoids arbeidsethos was cruciaal voor het begrijpen van zijn kwaal, net als alle andere biografische feiten die Lehmann-Facius vastlegde, van Dandoids prestaties op school tot zijn werkervaring. Zijn karakter was niet alleen een belangrijk element in de evaluatie van zijn gezondheid door de kliniek, maar ook in het bepalen of zijn erfelijke aanleg een bedreiging vormde voor het Duitse ras.

Dandoid kreeg zoveel aandacht, niet omdat Lehmann-Facius en de andere artsen in de kliniek bijzonder bezorgd waren over zijn welzijn of zelfs maar over zijn vermogen om terug te keren naar de fabriek en bij te dragen aan de Duitse oorlogsinspanningen. Ze wilden uitzoeken of zijn aanvallen een erfelijke ziekte aan het licht brachten. De grote vraag was deze: had Dandoid "erfelijke epilepsie? Als het antwoord "ja" was, dan viel hij onder de Duitse "Wet ter Voorkoming van Nakomelingen met Erfelijke Ziekten" uit 1934. Deze vragen beantwoorden was het doel van zijn verblijf was.

Vanaf het moment dat Dandoid de kliniek binnenkwam, was hij een potentiële kandidaat voor gedwongen sterilisatie of het Duitse "euthanasie" programma. In 1940 en 1941 doodden de Duitsers ongeveer 70.273 lichamelijk en geestelijk gehandicapten, maar Hitler beval het programma te stoppen nadat het bekend was geworden en het onderwerp was geworden van protesten. In augustus 1942 werd het op een informelere manier hervat. In plaats van een gecentraliseerde administratie werd een gedecentraliseerd netwerk van asielen gebruikt om patiënten te doden, meestal door middel van injecties of uithongering.

De kliniek waar Dandoid werd behandeld was een belangrijke locatie voor het gedecentraliseerde eugenetica programma. Tussen 1933 en 1945 werden er 2.278 patiënten behandeld en ontslagen uit de Psychiatrische en Zenuwkliniek van de Stad en Universiteit van Frankfurt. Van hen werden er 438 naar instellingen gestuurd die bekend stonden voor het doden van patiënten en 242 van hen werden vermoord of stierven een hongerdood.²

De arts van Dandoid was niet alleen een arts en universiteitsprofessor, maar ook een rechter in de rechtbank ter bevordering van de erfelijke gezondheid in Frankfurt. Als Lehmann-Facius van mening was dat de aanvallen van Dandoid symptomen waren van een erfelijke vorm van epilepsie, dan zou hij een rapport hebben ingediend bij de rechtbank, dat hij vervolgens als rechter zou hebben beoordeeld. Dit had kunnen resulteren in de gedwongen sterilisatie van Dandoid of in zijn opsluiting in een inrichting waar hij vijftig procent kans had om langzaam te sterven van de honger. Het was de taak van Lehmann-Facius en de zenuwkliniek van de universiteit en de stad Frankfurt am Main om het gezonde van het zieke te scheiden, het waardige van het onwaardige leven.

Het onderworpen worden aan dit soort oordelen was een van de risico's van het systeem van dwangarbeid. Arbeiders zoals Dandoid hadden niet alleen te maken met slechte leefomstandigheden en lange, zware werktijden, maar ook met alle andere dingen waar buitenstaanders mee te maken kregen in Duitsland tijdens de naziperiode. De kleinste overtreding van een fabrieksregel, een kritisch woord over

*Deze foto van Oscar Dandoid werd genomen tussen 30 november en 18 december 1942 in de zenuwkliniek van de stad en universiteit van Frankfurt (HHStAW, 2072/2, 3723)
Dit document werd ter beschikking gesteld door Patrick Greaney*

² Moritz Verdenhalven, Albert Vahle, and Ataraxia Hofstädter, "Verlegungsdaten der Universitätsnervenklinik Frankfurt am Main im Nationalsozialismus," in *Nervenarzt* 94 (2023): 643.

Frankfurt am Main

het regime of het fysieke onvermogen om het slopende werk en de kleine rantsoenen te verdragen, kon een dwangarbeider in een concentratiekamp of een euthanasiecentrum doen belanden. (Andere arbeiders bij Braun, waaronder minstens één Belg, werden naar concentratiekampen gestuurd en vermoord voor dergelijke overtredingen).

Het formulier van twee pagina's voorin het medisch dossier van Dandoid onthult het belang van de Erfelijke Gezondheidsrechtbanken. De eerste pagina bevat vragen die we vandaag de dag zouden verwachten - over de leeftijd, het adres, de diagnose en de medische voorgeschiedenis van de patiënt - maar de tweede pagina gaat vooral over eugenetica. Er is zelfs ruimte voor het personeel om te noteren of de patiënt een erfelijke ziekte had en werd aanbevolen voor sterilisatie. In het dossier van Dandoid zijn ze allemaal blanco gelaten, omdat uiteindelijk bleek dat zijn aanvallen niet werden veroorzaakt door een erfelijke aandoening, maar door uitputting en ondervoeding.

Dandoid lijkt een raadsel te zijn geweest voor Lehmann-Facius. Hij werd constant in de gaten gehouden. Zijn slaapgewoontes en interacties met de medische staf werden genoteerd en zijn bloed en urine werden verschillende keren getest. Een dagelijks logboek registreerde zijn stemmingen en gedrag. Dit alles was nodig om te bepalen of hij genetisch gezond was. Er is ook een foto gemaakt van Dandoid in de kliniek. Er zit maar een maand tussen deze foto en zijn pasfoto, maar zijn werk- en leefomstandigheden hebben hun sporen nagelaten op zijn gezicht. Hij is niet langer de trotse, zelfs uitdagende jongeman die op zijn paspoort staat afgebeeld. In plaats daarvan lijkt hij geïntimideerd, bang.

Na twee weken was Lehmann-Facius nog steeds niet zeker over de toestand van Dandoid. Op 14 december schreef Facius een brief aan het verzekeringsagentschap waarin hij eiste dat zijn patiënt langer zou mogen blijven omdat "er nog verschillende diagnostische maatregelen genomen moeten worden om de kwestie van zijn diagnose op te lossen". Dandoid keerde terug naar de Braun-fabriek. Hij had waarschijnlijk nog nooit in zijn leven zoveel aandacht gekregen van artsen of andere professionals. Wat vond hij van zijn verblijf in de kliniek? Begreep hij waarom hij zo nauwlettend in de gaten werd gehouden en wat de artsen met hun vragen probeerden vast te stellen? Realiseerde hij zich dat hij in het eugenetische systeem van de Nazi's terecht was gekomen en dat zijn diagnose een kwestie van leven of dood was? Was hij er getuige van dat andere patiënten werden meegenomen of hoorde hij over sterilisaties?

Ik denk graag dat Dandoid slim genoeg was om te weten dat hij risico liep en dat hij opnieuw zou worden onderzocht als hij meer aanvallen zou krijgen. Misschien verborg hij zelfs delen van zijn medische geschiedenis en de ware omvang van zijn toestand voor de artsen. Het verdere verloop van zijn leven, nadat hij begin 1943 naar België is teruggekeerd, toont hij een mate van moed en intelligentie die mij doet denken dat hij precies wist wat er in de kliniek gebeurde tijdens zijn achtiendaags verblijf daar.

Er is geen spoor terug te vinden van Dandoids leven in de weken direct na zijn vrijlating uit de kliniek. Maar op 27 februari 1943 werd hij gearresteerd voor het verbreken van zijn arbeidscontract, de Arbeitsvertragsbruch. Zijn proces-verbaal is niet bewaard gebleven, alleen de kaart uit de kaartcatalogus van de Gestapo in Frankfurt, dus behalve deze aanklacht is er niets bekend (Gestapo-Kartei Frankfurt am Main, HHStAW). Zijn misdaad bestond waarschijnlijk uit een poging om Duitsland te ontvluchten en terug te keren naar België. Hij bracht 21 dagen door in de gevangenis en werd op 19 maart vrijgelaten.

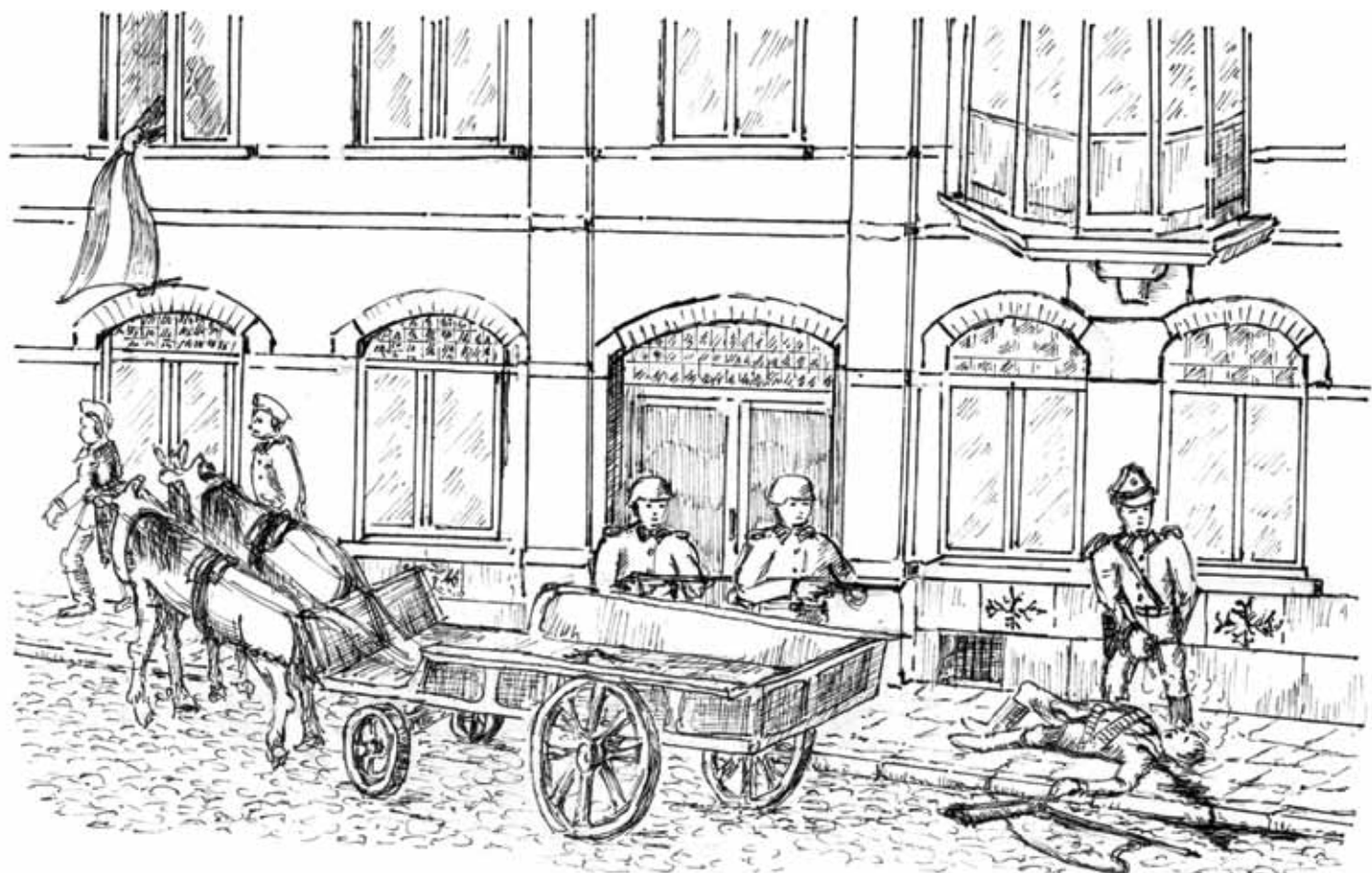
Eind maart 1943 was Dandoid terug in België. Het is niet duidelijk hoe. In een dossier dat in 1951 werd opgesteld door de Etat Major National van OMBR, dat nu wordt bewaard in het Studie- en Documentatiecentrum voor Oorlog en Hedendaagse Samenleving (CegeSoma)³ in Brussel, staat een samenvatting van "diverses enquêtes que nous avons fait faire à Malines," volgens welke Dandoid "aurait été profité de sa rentrée en congé en février 1943 pour se cacher" (CegeSoma). De eerste datum is onjuist - Dandoid was in Frankfurt tot tenminste 19 maart 1943 - maar de tweede bewering, dat hij ondergronds ging nadat hij verlof had gekregen, kan waar zijn. Het is ook mogelijk dat hij zijn contract verbrak en clandestien van Frankfurt naar Mechelen reisde.

Dandoids verblijf in Duitsland duurde ongeveer vier maanden. Een maand van die tijd bracht hij door in het ziekenhuis en in de gevangenis en de rest van de tijd werd hij gedwongen om voor Max Braun te werken. Hij had geluk dat hij Duitsland kon verlaten. Door zijn aanvallen liep hij het risico gedood of gesteriliseerd te worden en het verbreken van zijn contract kon veel ernstigere gevolgen hebben dan een paar weken in de gevangenis.

Dandoids ervaring in Frankfurt lijkt hem geradicaliseerd te hebben. Hij ging naar België, waar hij zich aansloot bij de OMBR. Volgens zijn OMBR-dossier werd hij in maart 1944 opnieuw gearresteerd in België en ontsnapte hij in april 1944. Slechts enkele maanden later werd hij door de SS gedood.

3 Individueel dossier betreffende Oscar Dandoid/Dandois (CegeSoma, Organisation militaire belge de Résistance. Erkenningsdossiers (547 1638 AA1881), 27)

4 september 1944

Tekening door Albert Verbiest

Op zondag 3 september 1944 hangt de bevrijding in de lucht. De Duitse soldaten trekken allemaal noordwaarts, en om hun vlucht sneller te laten gaan, vorderen ze alle voertuigen en fietsen. In deze onzekere tijden houdt pastoor Goetstouwers de zondagsmis kort en slaat voor één keer de preek over, hij wil dat zijn parochianen thuis kunnen zijn.

Op maandag 4 september fietsen de Duitse soldaten die deel uitmaken van de vaste bezetting van het fort door de Koning Albertstraat en manen iedereen aan om hun huizen te verlaten. Ze gaan het fort laten springen. De bewoners van de zijstraten worden niet gealarmeerd. Rond 10:30 ontploffen een na een de springladingen op het fort. De aarde beeft en trilt, de blokken arduin, steen en metaal vliegen honderden meters ver. De pastorie wordt er door beschadigd en ook één huis in de Zandstraat en één in de Kerkhofstraat delen in de brokken, zelfs de zuidkant van de kerk wordt beschadigd. Behalve het fort zijn ook de brug over Nete en de spoorwegbrug bij Roosendaal ondermijnd en het plan is dat ook die zullen worden opgeblazen.

Omstreeks de middag is er op de Antwerpsesteenweg uit de richting van Mechelen een ongewoon knetterend geratel te horen. Het is een kolonne van Engelse tanks die als bruine molshoopjes over de kasseien schuiven. Ze worden bestuurd door Canadese militairen. Zeer langzaam rijden zij het dorp binnen, de Walemse bevolking is door het dolle heen. De stoepen staan vol lachende en vrolijk taterende mensen. De soldaten krijgen tomaten aangeboden en ze geven sigaretten, chocolade en kauwgom in ruil. Belgische vlaggen worden bovengehaald en uitgehangen.

Op de eerste tank zitten ook enkele weerstanders: Emiel Engels, Oscar Dandoid en Walemnaar Georges Peeters. Midden in het dorp hield de kolonne even halt. De soldaten en weerstanders gaan te voet verder tot aan de brug. Emiel Engels had een tuin in de buurt van de brug, die hij zogezegd bewerkte en zo kon hij dagelijks de troepenbewegingen volgen en hij had ook gezien dat de Duitsers explosieven hadden aangebracht onder de brug. Het plan was dat Emiel Engels en Oscar Dandoid die springladingen onklaar zouden maken. Maar aan de overzijde van de brug -aan de kant van Rumst- lag nog steeds een voorpost van de Duitsers, zij moesten de brug op het juiste moment opblazen. Emiel Engels - een oud-strijder van de eerste wereldoorlog - besluit om alleen te gaan en de jeugdige Oscar niet in gevaar te brengen en hij sluipt de brug op. Hij slaagt er in om de bedradingen die naar de explosieven leiden, door te knippen.

Afgemaakt op bevrijdingsdag

De Duitsers nemen hem onder vuur. Hij gooit ook twee handgranaten naar de Duitse soldaten. Door een toeval vernietigt één van de granaten de telefooncentrale die zich daar bevond, waardoor de Duitse voorpost aan de brug van Walem geen contact meer kan maken met het hoofdkwartier. Tijdens het over en weer schieten geraakt Emiel Engels gewond aan de arm.

Dan gaan er drie rode vuurpijlen de lucht in: het signaal om de bruggen op te blazen. De springladingen onder de brug van Walem ontploffen niet, de spoorwegbrug van Roosendaal gaat wel de lucht in. De Britse tanks gaan ongehinderd de brug over en Oscar Dandoid gaat met hen mee.

In de namiddag komt vanuit Rumst een boerenwagen getrokken door een koppel paarden het dorp binnen. Het is Oscar Dandoid die de wagen voert. De grote man van 1m78 maakt indruk: een riem met kogels hangt over zijn schouder. In zijn hand houdt hij ook een geweer, klaar om te schieten. In de wagen bevinden zich een twintigtal krijgsgevangen Duitse soldaten, een tweede wagen is beladen buitgemaakt oorlogsmateriaal. De meeste van deze soldaten waren in feite Polen. Dandoid moet deze mannen naar de gevangenis van Mechelen voeren. Opnieuw troepen heel wat kijklustigen rond de wagen samen, de sfeer is uitgelaten. De pastoor stelt voor dat de gevangen soldaten nog eens het lied "Vaterland" zouden zingen, zoals ze dat altijd plachten te doen. De mensen wijzen er Dandoid ook op dat aan de zuidkant van het dorp tussen de dorpsrand en het fort er zich een compagnie Duitse soldaten bevindt, die zich tussen de gewassen had verstopt. Een gevaarlijke situatie dus en pragmatisch stellen ze hem voor om de gevangen soldaten te laten lopen, maar dat weigert Dandoid.

Plots duiken er vijf Duitse SS-soldaten op, ze zijn via de achtertuinen en door de bakkerswinkel het dorp binnengeslopen en ze stellen zich nu met hun wapens in aanslag in een halve cirkel op van de elektriciteitskabine (vandaag het bushokje) tot voor de beenhouwerij van Polydoor Smedts. De Duitsers schieten in de lucht, de mensenmassa stuift uit elkaar en vlucht de huizen in, een aantal zoekt zijn toevlucht in de kerk. Ook de krijgsgevangen zetten het op een lopen en verschuilen zich op het kerkhof. Dandoid tracht zich te verstoppen achter de kar. Wanneer de SS-soldaten opnieuw in de lucht schieten, steigeren de paarden en maken ze rechtsomkeer opnieuw richting het dorp en de brug. Dandoid staat alleen, tegenover vijf gewapende soldaten, hij wordt neergeschoten. Een van de soldaten gaat nog naar de gevallen verzetsstrijder toe en keert hem met de voet om, waarna hij hem een kogel door het hoofd schiet. Het is drie uur dertig.

Dandoid ligt in het midden van de Koning Albertstraat op de tramsporen, hij draagt een rood "plastronneke" dat door de wind over zijn gezicht wapperde. Niemand durfde het lichaam aanvankelijk verplaatsen, pas toen het donker werd hebben zij zijn lichaam naar het dodenhuisje gedragen. Twee dagen later wordt hij begraven achteraan het kerkhof.

In 1949 krijgt hij zijn definitieve begraafplaats vooraan op het kerkhof, een tiental meter van de plaats waar hij werd neergeschoten.

Engels en Dandoid waren leden van het O.M.B.R., Organisation Militaire Belge de Résistance. Gesticht door militairen die teruggekeerd waren uit Duitse gevangenschap en deze waren over gans België actief. Het bleef een redelijk kleine organisatie gedurende de oorlog, met in totaal 3.112 mannen en vrouwen. Het acroniem van de groep werd bewust gekozen als van het Franse woord ombre, wat "schaduw" betekent. Het motto van de groep was "Beter te sterven dan te verraden" en hun de gelofte luidde "Ik zweer trouw te zijn aan het land, de wetten en de grondwet van het Belgische volk te respecteren, mijn superieuren te gehoorzamen en nooit te verraden". (https://fr.wikipedia.org/wiki/Organisation_militaire_belge_de_résistance)

Bronnen van vaak mondelinge overleveringen die elkaar soms bevestigen of net tegenspreken, naar best vermogen samengebracht: Gaston Van Woensel getuigde in Gazet Van Mechelen van 3 september 1994, Maurits Van Buggenhout die als 15-jarige directe ooggetuige was, François Van Nut, Pastoor Goetstouwers, Savina Carpentier en Richard Hofmans die als vierjarige zeer scherpe herinneringen heeft aan de dode Dandoid.

Herdenking

De gemeente Walem vergeet Oscar Dandoid niet. In aanloop van de vijfde verjaardag van zijn overlijden, start de gemeente een omhaling om een waardig grafmonument te laten oprichten aan de voorzijde van het kerkhof. Dit monument werd betaald door de Walemse bevolking, men ging van deur tot deur met de vraag om een bijdrage

Op zondag 4 september vindt de Dandoidhulde plaats.

We geven de inhoud van de krantenartikels weer

Gazet van Antwerpen 13 juni 1949

UIT WALEM

HULDE AAN DE WEERSTANDER DANDOID – Op 4 September a.s. zal de gemeente Walem de nagedachtenis huldigen van Oscar Dandoid, weerstander, gesneuveld bij de bevrijding van onze gemeente in de dramatische omstandigheden die U allen kent.

Er werd een inrichtend comité samengesteld uit afgevaardigden van alle maatschappijen der gemeente, dat met medewerking van het gemeentebestuur voor Oscar Dandoid een grafmonument zal oprichten op het gemeentekerkhof.

Ten einde aan ieder inwoner de gelegenheid te geven mede te werken aan het wellukken van dit initiatief wordt een geldinzameling gehouden om aan deze plichtbewuste vaderlander een waardige en piëteitvolle hulde te brengen.

Ieder van ons zal nog met diepe ontroering die onvergetelijke dag gedenken, toen wij als het ware, uit een akelige droom ontwaakten, na vier jaar angst, kommer en ellende.

Niemand van ons is die grootse heldendaad vergeten van Emiel Engels en zijn kameraden die met ware doodsverachting hun leven hebben gewaagd om ons te sparen van een verwoesting, die de vreugde der bevrijding had doen omslagen in een lange jammerklacht.

Oscar Dandoid was een der hunnen. Een eerste maal aan de dood ontsnapt, offerde hij zijn bloed enkele uren later in een bevolen opdracht.

Het comité is er dan ook van overtuigd dat ieder rechtgeaard Walemnaar aan de geldinzamelaars een gul onthaal zal voorbehouden en het als ereplicht van dankbaarheid zal beschouwen, zijn steentje bij te dragen in de hulde aan een zijner redders, die zich belangeloos en edelmoedig heeft geofferd voor ons allen.

p.s. – Giften kunnen gestort worden op de postcheckrekening nr. 172113 van Dr. Coen, te Walem.

Gazet van Mechelen 3 juni 1949

UIT WALEM

OSCAR DANDOID COMITE GESTICHT. Dinsdag kwamen de afgevaardigden van de verschillende maatschappijen en verenigingen ten gemeentehuize bijeen om het volgend bestuur met algemene stemmen te kiezen; Erevoorzitters: E.H. Goetstouwers, pastoor en dhr. Burgemeester Van Genechten; voorzitter: dhr. Vinckx, schepen van Openbare Werken: ondervoorzitter; Schelkens Gaston, gemeenteraadslid: schatbewaarder, dhr. Coenen; secretarissen: de hh. Smets G; hoofdonderwijzer en Cauwenbergh Fr. Gemeentesecretaris

Gazet van Mechelen 5 september 1949

ZONDAG 4 SEPTEMBER 1949: OPTOCHT EN FEEST

Op zondag 4 september werd te Walem een grote plechtigheid gehouden, die ingezet werd met een plechtige ziele dienst voor de slachtoffers van de oorlog 1940-1945.

Na deze plechtigheid werden bloemen neergelegd op het graf van Kamiel Coen, eerste slachtoffer bij de bevrijding in 1944. In de toespraak die Dr. Coen hield drukte hij de wens uit dat vrede zou mogen heersen tussen de volkeren en er nooit geen oorlog meer zou komen. Na de middag werden de plechtigheden voortgezet.

DE OPTOCHT

Werd te 15 u. gevormd aan de hoek Zand en Koning Albertstraat.

De feestelijke aanblik is nog aangegroeid in vergelijking met heden morgen. De nationale driekleur wappert omzeggens aan de meeste huizen.

Stilaan vormt zich de stoet met de trommelaars en klaroenblazers, dragers van bloemen en kransen, de vaandels van de verbroedering en vaderlandlievende kringen met sterke vertegenwoordigingen, de muziekmaatschappijen: "Concordia" en "Ste Cecilia", de harmonie van de Mechelse politie, het schepencollege van Walem; de familieleden en sympathisanten.

Met gedempt tromgeroffel begeeft de stoet zich naar het kerkhof. Nadat Z.E.H. Goetstouwers het monument heeft gewijd word het woord verleend aan

SCHEPEN VINCKX

Voorzitter van het Dandoidcomité, die de gelegenheidsrede uitsprak. In zijn inleiding herinnerde de spreker aan de gebeurtenis der Septemberdagen 1944 met de terugtocht der Duitsers en de heldendaden van de weerstand waartussen Engels en Dandoid hun volle plicht deden. Deze laatste stierf de heldendood in bevolen dienst, liever dan een massaslachting te veroorzaken door een mogelijke vlucht. De gemeente Walem beschouwde het als hare plicht, vervolgde dhr. Vinckx, de nagedachtenis van Oscar Dandoid in ere te houden. In hem worden al diegenen gehuldigd die leden en streden voor het behoud van eigen land, aard en zeden.

Na het dankwoord te hebben gericht tot al zijn medewerkers in het comité, het gemeentebestuur van Walem en de bevolking, vertrouwde de voorzitter van het comité de graftombe toe aan de goede zorgen van het College van Burgemeester en Schepenen.

Het woord wordt dan verleend aan

MAJOOR VERWAERDE

Oud-verdediger van de brug van Walem in 1914.

Hij dankt allen die het initiatief hebben genomen dit monument op te richten. Op zijn beurt verheerlijkt

Grafmonument op het kerkhof van Walem

Herdenking 1949

de heldendaad van de weerstand en inzonderheid Oscar Dandoid. Spreker herinnert aan de weerstand die hijzelf geboden heeft als overste van de brug van Walem in 1914. Met een rust zacht Oscar besluit hij zijn ontroerende toespraak.

Onmiddellijk hierop wordt het Vaderlands Lied uitgevoerd, terwijl bloemen op het graf worden neergelegd, evenals talrijke kronen van de bevolking. O.M.B.R., CVP, Walem B.J.B., sportverenigingen, Davidsfonds, A.C.V.W. en weerstandsgroeperingen, gemeentebesturen Walem en Mechelen en verschillende sportverenigingen van Walem.

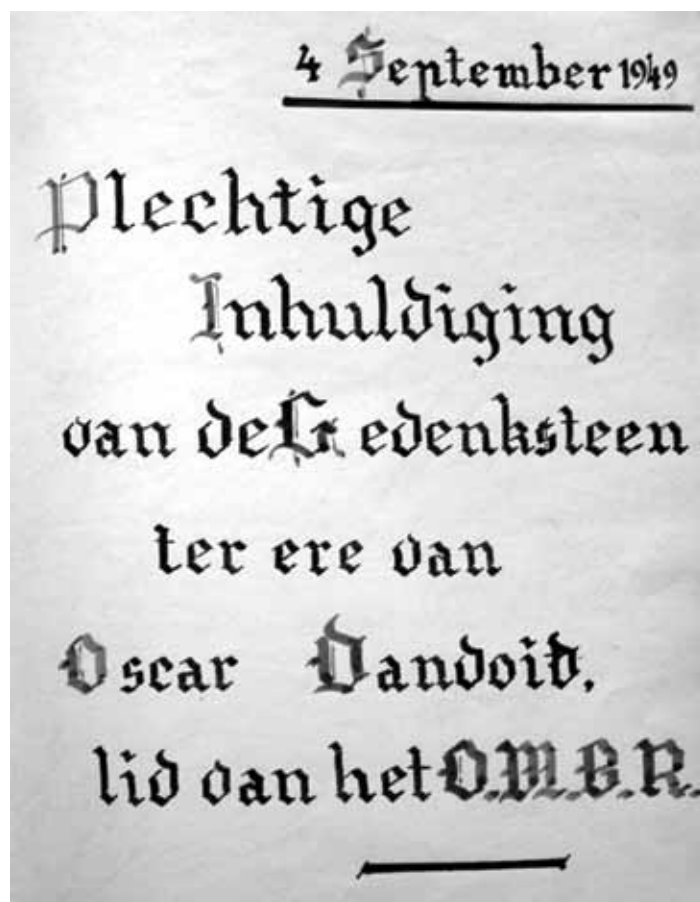
Een kleine huldenblijk wordt door een meisje afgelezen.

BURGEMEESTER VAN GENECHTEN

Spreekt vervolgens in naam van het gemeentebestuur, om het monument in ontvangst te nemen.

Hij dankt het comité voor deze gift aan de gemeente. Hij beschouwt het als een eer een weerstander van zulk formaat te mogen huldigen. Wij zullen uw offer niet vergeten, gaat spreker verder, gij die uw leven gaf voor vrede en vrijheid.

Met de stelligste belofte dat de gemeente deze gedenkzuil zal in ere houden, besluit de burgemeester zijn aangrijpende toespraak.

Uit het Guldenboek van Walem

Hierop wordt de last post geblazen.

Vervolgens begeven de personaliteiten zich naar de brug te Walem, waar een gedenkplaat zal worden ingehuldigd.

Schepen Vinckx wist hier op juiste wijze de betekenis van de Walebrug in de geschiedenis te belichten zoals wij dit weergaven in de aanhef van dit artikel.

In de naam van de minister van Landsverdediging werd Oscar Dandoid postuum bevorderd tot Ridder in de Orde van Leopold II en werd aan dhr. Engels het Ridderschap in de kroonorde verleend.

Tot slot van deze aangrijpende plechtigheid dankte de burgemeester allen die hebben meegewerkt aan de organisatie van deze plechtigheid en drukte hij de wens uit dat iedereen trouw aan België zou blijven.

Reizende passanten, wanner ge te voet, per fiets, per tram of per auto over de Walebrug u heen spoedt, vertraag een ogenblik en herdenk de helden van Walebrug: de Jagers Chatsteler- 1830; Emiel Engels en Oscar Dandoid 1944.

Herdenkingsplaat aan de brug van Walem waarop ook Oscar Dandoid vermeld staat

Hulde aan de dapperen van Walebrug.

Vroeger en nu

De spoorwegbrug van de goederenspoorweg op de plaats waar ze de Lange Zandstraat - een smalle weg met kasseien - kruiste.

Aan de linkerzijde van de foto liep de spoorweg op een hoge, aangelegde berm door tot aan de Nete. Daar was er een brug die over het water voerde.

Aan de rechterzijde was er eveneens een berm.

De foto hiernaast werd genomen tijdens de afbraakwerken. De bruggen in de Zandstraat verdwenen evenals de brug over de Nete. De berm links werd afgegraven, aan de rechterkant bestaat die nog en is nu een wandel- en fietsweg, die onderdeel is van een GR en van het pad naar Santiago de Compostella.

Honderd jaar geleden

21 januari 1924 - Overlijden van Lenin

Lenin was de eerste leider van de communistische Sovjet Unie overleden. Een beroerte maakte een einde aan zijn leven. Vrijwel direct na zijn overlijden breekt er in het Kremlin een machtsstrijd uit. Zijn lichaam werd gebalsemd en het is nog steeds te bezoeken in het mausoleum op het Rode Plein in Moskou. Vijf dagen later zal als eerbetoon de naam van de stad Sint-Petersburg worden veranderd naar Leningrad.

Vladimir Lenin

26 februari 1924 - Adolf Hitler in de gevangenis

Op 9 november 1923 werd er op aandringen van Adolf Hitler in Beieren een poging tot machtsgreep gepleegd, de zogenoemde "Bierkellerputsch". Deze machtsgreep mislukt, veertien couppelegers en vier politiemensen komen om. Adolf Hitler zelf wordt opgepakt en verschijnt voor de rechter. Zijn proces begint op 26 februari 1924. De uitspraak volgt op 1 april: hij wordt veroordeeld tot 5 jaar gevangenis. Hij zal hiervan slechts een paar maanden uitzitten, op 20 december 1924 wordt hij vrijgelaten. Tijdens de maanden in de gevangenis schrijft hij het boek "Mein Kampf" (Mijn gevecht).

Gevangenis Landsberg am Lech waar Hitler opgesloten zat in 1924

Mussolini tijdens de mars op Rome in 1922

6 april 1924 - Mussolini aan de macht in Italië

De algemene verkiezingen in Italië resulteren in een overwinning voor Benito Mussolini's partij, de Lista Nazionale. Twee jaar eerder, in 1922, hadden de fascistenaars al geprobeerd de macht te grijpen tijdens de Mars op Rome. Dit leidde echter slechts gedeeltelijk tot succes: Mussolini werd premier, maar wel van een coalitieregering. In 1923 werd vervolgens een nieuwe kieswet ingevoerd die de

grootste partij bevoordeelde. Deze wet bepaalde dat de partij die minstens vijfentwintig procent van de stemmen behaalde, automatisch tweederde van de zetels in het parlement kreeg. De verkiezingen van 1924 geven Mussolini's partij hierdoor de overhand, en het fascisme wordt officieel ingevoerd in Italië. Giacomo Matteotti, leider van de socialisten, pleit enkele weken later voor het ongeldig verklaren van de verkiezingen wegens onregelmatigheden. Op 10 juni 1924 wordt hij vermoord.

in een notendop - 1924

Still uit de documentaire film "The epic of the Everest" (1924)

8 of 9 juni 1924 - George Mallory en Andrew Irvine komen om het leven bij het beklimmen van de Mount Everest.

In 1924 probeerde een Britse expeditie de Mount Everest te beklimmen. Na hun poging keerden Mallory en Irvine niet terug naar het basiskamp. In 1999 werd het lijk van Mallory teruggevonden, en van Irvine werd in 2024 enkel een voet gevonden. Er wordt veel gespeculeerd of beide mannen de top gehaald hebben of niet. In 1953 zal een andere expeditie met Hillary en Norgay de top bereiken én terugkeren.

*Borstbeeld van Rik Van Steenbergen in Arendonk
Door Funkyxian - Eigen werk, CC BY-SA 4.0*

9 september 1924 Geboorte van Rik van Steenbergen

Hij werd geboren in Arendonk. Hij was een wielrenner in de jaren veertig, vijftig en zestig. Hij reed zowel op de weg als op de piste. Zijn palmares : 2 maal Ronde van Vlaanderen, 2 maal Parijs-Roubaix, 2 maal Waalse Pijl, Parijs-Brussel, Milaan-Sanremo, drie maal wereldkampioen. Een krant berekende ooit dat hij een miljoen kilometer aflegde. Na zijn loopbaan is hij even aan lagerwal geraakt.

Notaris Eugene Van Genechten

22 november 1924 - Eugene Van Genechten wordt notaris

Benoeming van Eugene Van Genechten tot notaris in Walem, hij zal notaris blijven tot 26 november 1962. Hij volgde Florent Van Gerven op. In de periode 1939 tot 1958 was hij eveneens burgemeester van het dorp.

Wat ik altijd al

Vraag Sinds kort weten we waar de naam Muskenstraat vandaan komt, in het dorp is er een De Taeystraat en een Theo Vinckxlaan, waar komen deze straatnamen vandaan?

Antwoord

Beide straatnamen dragen de namen van politici: de eerste was een minister en de andere was de burgemeester van Walem.

Theo Vinckxlaan

Het Vlaams decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van openbare wegen en pleinen, bepaalt dat alleen de gemeenteraad de naam van een straat kan vaststellen of wijzigen.

Het is niet gebruikelijk dat een straat de naam krijgt van een persoon die nog in leven is. De tekst verbiedt ook, met uitzondering van leden van de Koninklijke familie, het gebruik van namen van nog levende personen. De wil van het parlement is klaar en duidelijk en behoeft geen interpretatie of motivering.

Vier jaar eerder -in 1973- besliste de gemeenteraad van Walem om een straat te noemen naar een nog levende persoon: een nieuwe straat werd genoemd naar de toenmalige burgermeester van het dorp: Theo Vinckx.

Gemeenteraad van Walem net voor de fusie met Mechelen op 1 januari 1977

had willen weten...

Burgemeester Theo Vinckx omgord met de driekeurige sjerp en helemaal volgens de geplogenheden van de tijd een sigaar tussen zijn vingers

Uit een krant van 1973

Walem krijgt een Theo Vinckxlaan

Er zal hierbij ook een nieuw ontworpen straat worden aangelegd. De straat dient een naam te krijgen en hiervoor heeft de gemeenteraad van donderdagavond jl. eenparig een voorstel van het CVP-raadslid Prosper Nuytkens goedgekeurd. Het hield meteen een publieke hulde in aan burgemeester Theo Vinckx.

Prosper Nuytkens noemde de huidige burgemeester van Walem de meest markante en verdienstelijke politieke voorman die Walem ooit bezat en naar wie de gemeente dan ook best een straat zou noemen. Raadslid Nuytkens betoogde dat Theo Vinckx te Walem 16 jaar schepen van openbare werken is geweest en reeds 14 jaar burgemeester. Onder zijn beleid kreeg Walem o.a. riolering, waterleiding, een pomp- en zuiveringsstation, betere dijken, moderne openbare verlichting, trottoirs, overal moderne straten waaruit de kassei werd verbannen, natuurschoon...

Hij is bovendien de vriend van iedereen en staat steeds tussen en bij de bevolking, die hem steeds veruit het grootste aantal voorkeurstemmen gaf. Hij zal ook Walems laatste burgemeester zijn.

Het is gebruikelijk dat geen straatnamen worden gegeven aan mandatarissen in leven of functie. Met nieuwjaar 1977 is burgemeester Theo Vinckx met pensioen en krijgt Walem een "Theo Vinckxlaan"

Eens gerealiseerd, zal de nieuwe laan feestelijk en met muziek worden ingewijd en door burgemeester Vinckx opengesteld.

Aanbouw van de Theo Vinckxlaan

Wat ik altijd al had ...

Alfred De Taeyestraat

Alfred Aloïs De Taeye (Kaprijke, 21 juni 1905 - Leuven, 11 april 1958) was een Belgisch politicus voor de CVP. Van 1948 tot 1950 was hij burgemeester van Kortrijk, en van 1950 tot en met 1954 was hij minister van volksgezondheid en minister van gezin.

Minister Alfred De Taeye en zijn echtgenote

De Taeye werd bekend door de naar hem genoemde wet uit 1948.

Alfred De Taeye vaardigde op 29 mei 1948 een wet uit die later gekend zou worden als Wet De Taeye. Deze wet voorzag in de bouw van 50.000 goedkope woningen voor de Belgische bevolking. Er werden premies voorzien voor de bouwheren en kopers konden tot 90% van de bouwsom lenen.

De wet was een succesvolle poging om de oprichting van gebouwen met meerdere en/of ongezonde wooneenheden tegen te gaan. De Wet De Taeye benadrukte het belang van het verwerven van een eigen (kleine) woning.

In 1953 werd er een tweede Wet De Taeye uitgevaardigd. Deze wet voorzag in sloopvergunningen met financiële compensaties voor steden en gemeenten. Verkrotte delen van steden en gemeenten

konden door het lokale bestuur zo worden opgekocht en met de grond gelijk gemaakt worden. De lokale besturen ontvingen hiervoor het geldelijk equivalent verminderd met de grondwaarde. Daarna konden de gesloopte percelen met winst verkocht worden aan bouwpromotoren. Deze wet heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de huidige stedelijke kernen in België.

Beide wetten De Taeye zijn niet meer van toepassing.

Bron: Wikipedia - https://nl.wikipedia.org/wiki/Alfred_De_Taeye

Verhalen uit het molenhuis

Op zaterdag 14 februari 1981 zat heel kijkend Walem voor de televisie , afgestemd op de B.R.T. . Gene Summer , de Walemse zanger en crooner , was namelijk geselecteerd voor Eurosong en trad aan in de 1ste halve finale met het nummer ' zing het maar ' . Op zaterdag 7 maart 1981 zat heel kijkend Vlaanderen voor de televisie , afgestemd op de B.R.T. Gene Summer , de Walemse zanger en crooner , was namelijk verder geselecteerd voor Eurosong en trad aan in de grote finale met zijn nummer ' zing het maar ' .

Kroniek uit een lang geleden en lang gelogen tijd

Een golf van verontwaardiging en ongeloof ging door Walem en omstreken toen Gene Summer niet als winnaar uit de bus kwam. Zovelen zagen in hem reeds de Vlaamse versie van Mister Eurosong Johnny Logan. Het protest kon dan ook niet uitblijven. Enkele buurtbewoners uit de K. Albertstraat starten met veel respons een petitie tegen de B.R.T. onder de naam ' zing het maar , bekijk het maar ' . De overloop van de B.R.T. naar de V.T.M was gigantisch en ligt - volgens kijkcijfersspecialisten - mee aan de basis van het succesverhaal van de commerciële zender.

De Walemse Jeugd en Cultuurraad ging uit onvrede over tot een blokkade van de N1 Mechelen - Antwerpen ter hoogte van Walem brug. Helaas deden ze dit op een autoloze zondag zodat het effect quasi nihil was. Daarna blokkeerden ze , op een drukke maandag , de autosnelweg E 19 , maar net voor de actie van start ging , kwam gerechtsdeurwaarder Meester Jo Van Backlé met een dwangbevel waarin stond dat ze enkel de pechstrook mochten versperren. Van pech gesproken!

Tot grote ontsteltenis van pastoor Robyns weigerde het kerkkoor de vieringen nog langer muzikaal op te luisteren en in het vijfde leerjaar van de school de Zonnebergen weende leerling Raoul De Vos bittere tranen toen meester Coeckelberg meedeelde dat de lessen muzikale vorming voor onbepaalde tijd werden opgeschort.

Jammer genoeg , alle goede intenties ten spijt - en zoals Erasmus reeds zei : wat gebeurd is laat zich niet meer ongedaan maken - , bleef de B.R.T. bij zijn beslissing en het protest ebde langzaam weg.

Still uit de Youtube-video <https://www.youtube.com/watch?v=GV-TUIMyKEI>

Verhalen uit het molenhuis

We zijn nu 2024 . Gene Summer heeft zich ondertussen teruggetrokken in de betere Battenbroekse buitenwijken. Hij kwam in het bezit van de woning van één van 's Walems voornaamste notabelen , namelijk voormalig gemeentesecretaris Bernard De Groef , waar hij nu zijn dagen slijt in gelukzaligheid , in zijn Gator en op zijn immense grasmachine .

De helaasheid der dingen : Eurosong 1981 , het optreden , het lied , kortom het hele gebeuren is opgegaan in de witte nevelen van de geschiedenis en in de donkere misten van de vergetelheid..

Gelukkig kwam onze redactie te weten dat een Battenbroekse bewoner zich het lied ' zing het maar ' van 1981 nog feilloos en tot in detail herinnerde . De waarheid gebiedt ons echter te vermelden dat in Battenbroek het gerucht de ronde doet dat deze man ooit een slag van de windmolen kreeg en dat wat de brave ziel sindsdien verkondigt , dan ook met een grove korrel zeezout dient genomen te worden. Zijn fantasie (de kunst om dingen te verzinnen) zou al eens op hol slaan maar anderzijds zegt het spreekwoord : al lachend zegt de zot de waarheid.

Volgens de Battenbroekse buurman van Gene Summer ging de tekst van het liedje ' zing het maar ' als volgt :

*waarom zou je 't zingen als je het ook schrijven kan
niets is zo verrijkend als een mooi betoog
met de juiste woorden maak je er een parel van
stof voor een discussie of een dialoog.*

*naar wat rust en vree op zoek - kwamen wij in Battenbroek - wonen
't was een paradijs toen nog - vol schone autoch - tonen
en toen kwam de Gene erbij - vijf wagens net op een rij
en een luide stem dolblij - die zei :*

*waarom zou je 't zeggen als je het ook zingen kan
niets is zo ééntonig als een lang verhaal
met een handvol noten maak je er een liedje van
met muziek spreekt iedereen dezelfde taal*

*naar wat zuiv're lucht op zoek - kwamen wij in Battenbroek - wonen
met een groen panorama - net als in de Ama - zone
maar dat is niet langer waar - Battenbroek vol mist zowaar
altijd ruikt het naar sigaar - wat raar !*

*waarom zou je 't zingen als je het ook schrijven kan
niets is zo ontroerend als een mooi verhaal
met wat dure woorden maak je er een essay van
schrijf het neer in onze schone moedertaal*

" Een mooie tekst is als een blinkende , zwarte parel in het juwelenkistje van de literatuur en een poëtisch gedicht met verzen en rijmen is als een begeerlijk curiosum dat we met liefde en warmte moeten koesteren "zei de buurman , nadat hij de tekst , tot tranen toe bewogen , had gedeclameerd. " Tekstschrijver is nu éénmaal een knelpuntberoep " voegde hij er nog vlug aan toe.

Op het einde van het gesprek met de buurman werd hem de vraag gesteld hoe het nu was om al jaren naast een BV - een Bekende Vlaming - te wonen . De man keek ons enigszins verwonderd aan en zei : hier in Battenbroek staat BV helemaal niet voor Bekende Vlaming maar wel voor Battenbroekse Vriend.

Steun onze actie ' zing het maar , bekijk het maar ' en luister op youtube naar :

Eurosong 1981 Belgium nr 3 Gene Summer Zing het maar

 dv

Driemaandelijkse uitgave - Erkenningsnummer: P920996
v.u. : Tom Van Buggenhout Koning Albertstraat 9, B-2800 Walem
www.heemkundewalem.be
E-mail: info@heemkundewalem.be
BE23 7512 0773 0691 (AXA)